

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Starosty [...] przy uczestnictwie [...] Parku Narodowego o wpis,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 listopada 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Okręgowego w N.
z dnia 23 grudnia 2020 r., sygn. akt III Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada naturze skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze

kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uczestnik [...] Park Narodowy w Z. powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne dotyczące kognicji sądu w postępowaniu o wpis do księgi wieczystej, przeszkód do dokonania wpisu, niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym oraz spoczywającej na sądzie powinności ujawnienia z urzędu ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej ze stanem rzeczywistym.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Argumentacja wniosku, mimo jej obszerności, nie pozwalała uznać, by przedstawione przez skarżącego wątpliwości prawne odpowiadały wskazanym wymaganiom. Wątpliwości te sprowadzały się w istocie do przedstawienia własnego stanowiska skarżącego w konkretnej sprawie, podważającego ocenę prawną dokonaną przez Sądy meriti, pod postacią pytań skierowanych do Sądu Najwyższego i w celu jego weryfikacji w postępowaniu kasacyjnym. Podejście takie jest nieuprawnione i, nie może służyć prawidłowemu wykazaniu powołanej przyczyny kasacyjnej.

Niezależnie od tego, należało zauważyć, że przedstawione we wniosku zagadnienia częściowo dotyczyły kwestii stanowiących przedmiot obszernego orzecznictwa Sądu Najwyższego, częściowo zaś odrywały się od treści żądania i przedmiotu orzekania Sądów meriti w postępowaniu zainicjowanym przez wnioskodawcę. Problem kognicji sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym (zagadnienie nr 1), także w aspekcie dopuszczalności uwzględnienia przez sąd określonych zdarzeń (faktów) z urzędu, był wielokrotnie rozważany przez Sąd Najwyższy (por. np. - powołaną także we wniosku - uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15, OSNC 2016, nr 7-8, poz. 81; w nowszym orzecznictwie - postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2020 r., II CSK 719/18, niepubl., i z dnia 9 września 2020 r., II CSK 759/18, niepubl.). Z wniosku nie wynikała potrzeba kolejnej wypowiedzi jurysdykcyjnej Sądu Najwyższego w tym zakresie. Co do zagadnienia nr 2 i 3 dostrzec trzeba natomiast, że wniosek o wpis pochodził od Skarbu Państwa i dotyczył wyłącznie ujawnienia zmiany oznaczenia jednostki organizacyjnej reprezentującej Skarb Państwa jako właściciela nieruchomości, co korespondowało z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 224, poz. 1337, dalej - „ustawa nowelizująca”). Z kolei wpis do księgi wieczystej użytkowania wieczystego na rzecz parku narodowego, nabywanego ex lege na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy nowelizującej, może nastąpić na podstawie decyzji administracyjnej wojewody wydanej na podstawie art. 7 ust. 2 tej ustawy (art. 7 ust. 3 ustawy nowelizującej), przy czym dyrektorzy parków narodowych winni złożyć wniosek o wpis w księdze wieczystej prawa użytkowania wieczystego w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia ostatecznej decyzji wojewody (art. 7 ust. 8 ustawy nowelizującej). Poza sporem było, że w odniesieniu do nieruchomości objętej wnioskiem taka decyzja nie została jeszcze wydana. W rozważanym zakresie brak było zatem nie tylko żądania, lecz także podstawy wpisu, przy czym uwzględnienie wniosku w niniejszej sprawie nie stoi na przeszkodzie dokonaniu wpisu użytkowania wieczystego na rzecz parku narodowego jako użytkownika wieczystego, po uzyskaniu stosownej decyzji wojewody.

Kwestia podniesiona w zagadnieniu nr 4 lokowała się poza granicami rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym orzeczeniu, a tym samym a priori nie

mogła odpowiadać wymaganiom przyczyny kasacyjnej. Ubocznie należało zauważyć, że w sprawach o wpis ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nie przysługuje skarga kasacyjna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2015 r., V CSK 579/14, niepubl. i powołane tam dalsze orzecznictwo).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 i art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw